

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА

Члан 1.

У Закону о уређењу судова („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – др. закон, 78/11 – др. закон и 101/11), члан 6. мења се и гласи:

„Члан 6.

Ради чувања ауторитета и непристрасности суда забрањено је коришћење јавног положаја и јавно иступање којим се утиче на ток и исход судског поступка.

Забрањен је сваки други утицај на суд и притисак на учеснике у поступку.”

Члан 2.

После члана 8. додају се називи чланова и чл. 8а до 8в који гласе:

„Заштита права на суђење у разумном року

Члан 8а

Странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року.

Захтевом из става 1. овог члана може се тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року.

Ако се захтев односи на поступак који је у току пред Привредним апелационим судом, Прекршајним апелационим судом или Управним судом, о захтеву одлучује Врховни касациони суд.

Поступак одлучивања о захтеву из става 1. овог члана је хитан.

Одлука по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року

Члан 8б

Ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Накнада из става 1. овог члана исплатиће се из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова у року од три месеца од дана подношења захтева странке за исплату.

Против решења о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року може се поднети жалба Врховном касационом суду у року од 15 дана.

Сходна примена Закона о ванпарничном поступку

Члан 8в

На поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.”

Члан 3.

Назив члана и члан 9. мењају се и гласе:

„Сарадња судова и других органа

Члан 9.

Судови су дужни да једни другима пружају правну помоћ и сарађују, а други државни органи и организације су дужни да судовима достављају потребне податке.

Судови могу другим државним органима да доставе списе и исправе, односно њихове копије, потребне за вођење поступка, у складу са посебним прописима, само кад се тиме не омета судски поступак.”

Члан 4.

У члану 17. став 2. после речи: „виши” додају се запета и реч: „привредни”.

Члан 5.

У члану 19. став 3. после речи: „радње” додају се запета и речи: „у складу са годишњим распоредом послова у суду”.

Став 4. брише се.

Члан 6.

Члан 21. брише се.

Члан 7.

Члан 23. мења се и гласи:

„Члан 23.

Виши суд у првом степену:

1. суди за кривична дела за која је као главна казна предвиђена казна затвора преко десет година;

2. суди за кривична дела: против човечности и других добара заштићених међународним правом, против Војске Србије; одавање државне тајне; одавање службене тајне; кривично дело прописано законом који уређује тајност података; позивање на насилну промену уставног уређења; изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости; повреда територијалног суверенитета; удруживање ради противуставне делатности; повреда угледа Републике Србије; повреда угледа стране државе или међународне организације; прање новца; кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика; угрожавање безбедности ваздушног саобраћаја; убиство на мах; силовање; обљуба над немоћним лицем; обљуба злоупотребом положаја;

отмица; трговина малолетним лицима ради усвојења; насилничко понашање на спортској приредби и јавном скупу; примање мита; злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. став 3. Кривичног законика); злоупотреба у јавним набавкама (члан 234а став 3. Кривичног законика);

3. суди у кривичном поступку према малолетним учиниоцима кривичних дела;

4. одлучује о молби за престанак мере безбедности или правне последице осуде за кривична дела из своје надлежности;

5. одлучује о захтевима за рехабилитацију;

6. одлучује о забрани растурања штампе и ширења информација средствима јавног информисања;

7. суди у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућује изјављивање ревизије; у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти ако није надлежан други суд; у споровима о оспоровању или утврђивању очинства и материнства; у споровима за заштиту од дискриминације и злостављања на раду; у споровима о објављивању исправке информације и одговора на информацију због повреде забране говора мржње, заштите права на приватни живот, односно права на лични запис, пропуштања објављивања информације и накнаде штете у вези са објављивањем информације;

8. суди у споровима поводом штрајка; поводом колективних уговора ако спор није решен пред арбитражом; поводом обавезног социјалног осигурања ако није надлежан други суд; поводом матичне евиденције; поводом избора и разрешења органа правних лица ако није надлежан други суд;

Виши суд у другом степену одлучује о жалбама на одлуке основних судова:

1. о мерама за обезбеђење присуства окривљеног;

2. за кривична дела за које је прописана новчана казна и казна затвора до пет година;

3. на решења у грађанскоправним споровима; на пресуде у споровима мале вредности; у ванпарничним поступцима.

Виши суд води поступак за изручење окривљених и осуђених лица, пружа међународну правну помоћ у поступцима за кривична дела из своје надлежности, извршава кривичну пресуду иностраног суда, одлучује о признању и извршењу страних судских и арбитражних одлука ако није надлежан други суд, одлучује о сукобу надлежности основних судова са свог подручја, обезбеђује и пружа помоћ и подршку сведоцима и оштећенима и врши друге послове одређене законом.

Законом се може предвидети да у одређеним врстама правних ствари поступа само одређени виши суд."

Члан 8.

У члану 24. додаје се став 3. који гласи:

„Апелациони судови одржавају заједничке седнице и обавештавају Врховни касациони суд о спорним питањима од значаја за функционисање судова у Републици Србији и уједначавање судске праксе.”

Члан 9.

Члан 25. мења се и гласи:

„Члан 25.

Привредни суд у првом степену суди:

1. у споровима између домаћих и страних привредних друштава, предузећа, задруга и предузетника и њихових асоцијација (привредни субјекти), у споровима који настану између привредних субјеката и других правних лица у обављању делатности привредних субјеката, као и кад је у наведеним споровима једна од странака физичко лице ако је са странком у односу материјалног супарничарства;

2. у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти који настану између субјеката из тачке 1. овог става; у споровима поводом извршења и обезбеђења из надлежности привредних судова, а у споровима поводом одлука изабраних судова само кад су донете у споровима из тачке 1. овог става;

3. у споровима који произлазе из примене Закона о привредним друштвима или примене других прописа о организацији и статусу привредних субјеката, као и у споровима о примени прописа о приватизацији и хартијама од вредности;

4. у споровима о страним улагањима; о бродовима и ваздухопловима, пловидби на мору и унутрашњим водама и споровима у којима се примењују пловидбено и ваздухопловно право, изузев спорова о превозу путника; о заштити фирме; поводом уписа у судски регистар; поводом реорганизације, судске и добровољне ликвидације и стечаја осим спорова за утврђење постојања заснивања и престанка радног односа који су покренути пре отварања стечаја.

Привредни суд у првом степену води поступак за упис у судски регистар правних лица и других субјеката, ако за то није надлежан други орган; води поступак стечаја и реорганизације; одређује и спроводи извршење на основу веродостојних исправа када се односе на лица из става 1. тачка 1. овог члана, одређује и спроводи извршење и обезбеђење одлука привредних судова, а одлука изабраних судова само кад су донете у споровима из става 1. тачка 1. овог члана; одлучује о признању и извршењу страних судских и арбитражних одлука донетих у споровима из става 1. тачка 1. овог члана; одређује и спроводи извршење и обезбеђење на бродовима и ваздухопловима; води ванпарничне поступке који произлазе из примене Закона о привредним друштвима.

Привредни суд у првом степену одлучује о привредним преступима и с тим у вези о престанку заштитне мере или правне последице осуде.

Привредни суд пружа међународну правну помоћ за питања из своје надлежности и врши и друге послове одређене законом.

Законом се може предвидети да у одређеним врстама правних ствари поступа само одређени привредни суд.”

Члан 10.

Члан 27. мења се и гласи:

„Члан 27.

Прекршајни суд у првом степену суди у прекршајним поступцима ако није надлежан орган управе, пружа међународну правну помоћ у оквиру своје надлежности и врши друге послове одређене законом.”

Члан 11.

Назив одељка 7. изнад члана 28. и члан 28. мењају се и гласе:

„7. Надлежност Прекршајног апелационог суда

Члан 28.

Прекршајни апелациони суд одлучује о жалбама на одлуке прекршајних судова, о жалбама на одлуке које у прекршајном поступку доносе органи управе, о сукобу и преношењу месне надлежности прекршајних судова и врши друге послове одређене законом.”

Члан 12.

У члану 29. став 2. мења се и гласи:

„Управни суд пружа међународну правну помоћ у оквиру своје надлежности и врши и друге послове одређене законом.”

Члан 13.

У члану 31. речи: „утврђује начелне правне ставове ради јединствене судске примене права” замењују се речима: „обезбеђује јединствену судску примену права и једнакост странака у судским поступцима”.

Члан 14.

У члану 32. реч: „троје” замењује се речју: „пет”.

Члан 15.

У члану 33. став 1. речи: „и сви начелни правни ставови” бришу се.

Члан 16.

У члану 37. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Седница судског одељења сазива се и на захтев једне трећине судија тог одељења”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 17.

У члану 44. став 1. речи: „усваја начелне правне ставове;” бришу се.

Члан 18.

Члан 45. брише се.

Члан 19.

У члану 51. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„У судској управи виших судова, као и других судова које одреди Високи савет судства, може се организовати служба за пружање подршке и помоћи сведоцима и оштећенима.”

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 20.

У члану 53. став 1. мења се и гласи:

„Поједине послове судске управе председник суда може поверити заменику председника суда, председницима одељења и управитељу суда.”

Члан 21.

Члан 55. мења се и гласи:

„Члан 55.

Кад странка или други учесник у поступку поднесу притужбу, председник суда дужан је да је размотри, да је достави на изјашњење судији на кога се односи и да о њеној основаности и предузетим мерама обавести подносиоца притужбе, као и председника непосредно вишег суда, у року од 15 дана од дана пријема притужбе.

Председник суда може да одбаци притужбу, у потпуности или у одређеном делу, ако утврди да подносилац злоупотребљава право на притужбу.

Сматраће се да подносилац притужбе злоупотребљава право на притужбу ако притужба има увредљиву садржину или ако поднесе притужбу исте или сличне садржине о којој је претходно одлучено.

Ако је притужба неразумљива, председник суда ће наложити подносиоцу да је уреди у року од осам дана од дана пријема налога, а ако подносилац то не учини, одбациће притужбу.

Ако је притужба поднета преко министарства надлежног за правосуђе, непосредно вишег суда или Високог савета судства, о основаности притужбе и предузетим мерама обавештава се и орган преко којег је притужба поднета.”

Члан 22.

После члана 55. додају се назив члана и члан 55а који гласе:

„Управитељ суда

Члан 55а

Суд републичког ранга, апелациони суд и суд са 30 и више судија има управитеља суда.

Ако се у једном месту налази седиште више судова који не испуњавају услове из става 1. овог члана, ти судови имају заједничког управитеља суда који се распоређује у суд опште надлежности највишег степена у том месту.

Изузетно од става 1. овог члана, ако се више судова налази у истој згради, могу имати заједничког управитеља суда који се одређује у складу са договором председника тих судова.

Председник суда поверава управитељу суда обављање материјално-финансијских и организационо-техничких послова.

Послови управитеља суда се детаљније уређују Судским пословником.
Управитељ суда за послове који су му поверени одговара председнику суда.”

Члан 23.

Члан 56. мења се и гласи:

„Члан 56.

Суд има секретара суда.

Секретар суда помаже председнику суда у пословима судске управе, у складу са Судским пословником.

Ако суд нема управитеља суда, организационо-техничке послове председник суда може поверити секретару суда.”

Члан 24.

У члану 58. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Поступак пријема судијских помоћника ближе се уређује актом министра надлежног за правосуђе.”

Члан 25.

У члану 60. став 2. мења се и гласи:

„Звање судског саветника постоји у судовима републичког ранга и апелационим судовима.”

Члан 26.

У члану 65. став 3. брише се.

Досадашњи став 4. постаје став 3.

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Поступак пријема судијских приправника ближе се уређује актом министра надлежног за правосуђе.”

Члан 27.

У члану 70. ст. 3. и 4. мењају се и гласе:

„Послови правосудне управе које врши Високи савет судства су: доношење упутства за састављање извештаја о раду судова; утврђивање општих смерница за унутрашње уређење судова; вођење личних листова судија, судија поротника и судског особља; предлагање дела буџета за рад судова за текуће расходе, осим расхода за судско особље и одржавање опреме и објеката, као и расподелу ових средстава; вршење надзора над наменским коришћењем буџетских средстава и вршење надзора над финансијским и материјалним пословањем судова.

Послови правосудне управе које врши министарство надлежно за правосуђе су: праћење рада судова; прикупљање статистичких и других података о раду судова; давање сагласности на правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у суду; надзор над поступањем у предметима у прописаним роковима и поступањем по притужбама и представкама; предлагање дела буџета за расходе за судско особље и за

одржавање опреме и објеката, као и расподела ових средстава; предлагање дела буџета за инвестиције, пројекте и друге програме за рад правосудних органа; старање о смештајним условима, опремању и обезбеђењу судова; надзор над финансијским и материјалним пословањем судова и Високог савета судства; уређење и развој правосудног информационог система; развој и спровођење капиталних пројеката и других програма за правосудне органе; постављање и разрешење судских вештака и тумача.”

Члан 28.

У члану 73. став 2. после речи: „служби” запета се замењује речју: „и”, а речи: „и друге податке” бришу се.

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Судија има право увида у свој лични лист и право приговора Високом савету судства на његову садржину.”

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 29.

Члан 74. став 1. мења се и гласи:

„Судским пословником прописују се унутрашње уређење и рад суда, а нарочито: уређење и рад одељења и осталих унутрашњих јединица суда; рад заједничке седнице одељења и седнице свих судија; обавештавање јавности о раду судова; вођење поступка и достављање одлука на језицима националних мањина; пружање правне помоћи и одржавање судских дана; пружање међународне правне помоћи; евидентирање, позивање и распоређивање судија поротника; приправничка пракса; поступање судског особља са странкама; вођење уписника и помоћних књига; поступање са списима; поступање по представкама и притужбама; вођење статистика и израда извештаја о раду; наплата новчаних казни, трошкова кривичног поступка и одузете имовинске користи; поступање са судским депозитима; увођење заједничких служби у местима с више судова и других правосудних органа; одевање судија, судског особља, странака, других учесника у судском поступку и свих који своје послове обављају у суду, као и друга питања уређења и рада суда, за која је законом одређено да се уређују Судским пословником.”

Члан 30.

У члану 11. став 4, члану 13. ст. 1. и 2, члану 15. ст. 1. и 2, члану 36. став 2, називу одељка 3. изнад члана 39. и члану 39. став 3. речи: „Виши прекршајни суд” у одређеном падежу, замењују се речима: „Прекршајни апелациони суд” у одговарајућем падежу.

Члан 31.

Виши судови настављају да суде, у првом степену, у предметима примљеним до дана почетка примене овог закона.

Ако одлука у предметима из става 1. овог члана буде укинута после дана почетка примене овог закона поступак ће се наставити пред надлежним судом у складу са одредбама овог закона.

Апелациони судови настављају да суде, у другом степену, у предметима примљеним до дана почетка примене овог закона.

Ако одлука у предметима из става 3. овог члана буде укинута после дана почетка примене овог закона, поступак ће се наставити пред надлежним судом у складу са одредбама овог закона.

До дана почетка примене Закона о прекршајима („Службени гласник РС“, број 65/13), прекршајни судови настављају да суде у поступцима по жалбама на одлуке које у прекршајном поступку доносе органи управе.

Даном почетка примене овог закона Виши прекршајни суд наставља рад као Прекршајни апелациони суд.

Управитељи судова биће изабрани у року од шест месеци од дана почетка примене овог закона.

Члан 32.

Надлежности министарства надлежног за правосуђе из члана 57. став 3, члана 70. ст. 2, 4. и 5, члана 74. став 2. и члана 75. став 1, од 1. јуна 2016. године преузима Високи савет судства.

Надлежности министарства надлежног за правосуђе прописане у чл. 83. и 84, престају од 1. јуна 2016. године.

Високи савет судства од 1. јуна 2016. године преузима од министарства надлежног за правосуђе права, обавезе, предмете и архиву који су потребни за вршење преузетих послова из става 1. овог члана.

Високи савет судства преузима од 1. јуна 2016. године и државне службенике и намештенике у министарству надлежном за правосуђе који раде на пословима из преузетог делокруга.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. јануара 2014. године, осим члана 2. који се примењује по истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.